

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Cheptene Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 iunie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui

***Cheptene Ion XXX**, născut la XXX,
originar și domiciliat în XXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 04.04.2014-19.06.2015 (prima instanță);*
- 2. 16.07.2015-21.10.2015 (instanța de apel);*
- 3. 26.01.2017-11.04.2017 (instanța de recurs).*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 iunie 2015, Cheptene Ion a fost recunoscut vinovat, fiindu-i aplicată pedeapsa după cum urmează:

- în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal – închisoare pe un termen de 1 an;

- în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal – închisoare pe un termen de 1 an.

În temeiul prevederilor art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, lui Cheptene Ion i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, pe un termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că inculpatul Cheptene Ion, pe parcursul anului 2009, urmărind scopul confecționării unui permis de conducere, în urma unei înțelegeri prealabile cu o persoană necunoscută, în timp ce se afla în or. Padova, Italia, în schimb a 100 Euro, și-a perfectat un permis de conducere cu n/î 07036267, eliberat la data de 19.11.2009 pe numele Andronic Alexandru, c/p 2003002078339, în care a fost aplicată fotografia cet. Cheptene Ion Mihai, pe care l-a deținut până la data de 26.11.2013, când l-a prezentat la magazinul “Conect”, care este situat în mun. Chișinău, șos. Hîncești nr. 58.

Tot el, la data de 26.11.2013, urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, cunoscând despre faptul că permisul de conducere cu n/î 07036267, pe numele Andronic Alexandru, c/p 2003002078339, în care a fost aplicată fotografia sa este fals, s-a prezentat la magazinul “Conect”, care este situat în mun. Chișinău, șos. Hîncești nr. 58, unde a prezentat vânzătorului consultant Ghițman Viorica XXX permisul de conducere ca fiind

justificativ, în baza cărui a semnat un contract de vânzare-cumpărare, cu achitare ulterioară în rate a unui telefon mobil de model Nokia Lumia 520, cu prețul de 2760 lei, după ce cu bunul primit a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând astfel părții vătămate SC SRL “Tehno Exclusiv” o daună materială considerabilă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal – la 3 ani închisoare, iar în temeiul art. 84 Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii depuse, apelantul a considerat că pedeapsa aplicată inculpatului prin sentință este prea blândă, nefiind aptă de a-și atinge scopul instituit de lege și nu va asigura un efect descurajant suficient, în vederea prevenirii pentru viitor a săvârșirii unor infracțiuni similare de către ultimul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2015, pronunțată integral la 18 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Cheptene Ion, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 190 alin. (2) lit. c), 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 1 an.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Cheptene Ion i-a fost stabilită definitiv pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că instanța de fond, examinând probele administrate prin prisma admisibilității, relevanței, concludenței, utilității și veridicității lor, a stabilit o situație de fapt corectă pe cauză, just încadrând juridic acțiunile inculpatului în baza art. art. 190 alin. (2) lit. c), 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat că prima instanță, în cadrul operațiunii de individualizare a pedepsei stabilite inculpatului, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal și nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel a reținut că inculpatul nu s-a prezentat în ședințele desfășurate în instanța de fond, fiind anunțat în căutare, iar fiind audiat la faza urmăririi penale a recunoscut vina, căindu-se sincer de cele comise. Totodată, instanța de apel a constatat că inculpatul nu este la prima abatere de la legea penală, anterior prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 24.06.2013 fiind liberat de răspundere penală în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și tras

la răspundere contravențională, în conformitate cu prevederile art. 55 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă, în mărime de 150 unități convenționale. Cu referire la această constatare, instanța de apel a stabilit că la materialele cauzei nu a fost anexată o careva informație despre achitarea amenzii menționate.

Instanța de apel a reținut că pedeapsa stabilită inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, de 1 an închisoare, este sub limita minimă prevăzută de lege. O astfel de pedeapsă a fost considerată de către instanța de apel drept nemotivată, deoarece instanța de fond nu a argumentat soluția sa privind aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, nu a indicat temeiurile pentru aplicarea unei astfel de pedepse și nu a soluționat chestiunea privind stabilirea pedepsei complementare, care la caz era obligatorie.

În contextul celor constatate, instanța de apel a considerat că instanța de fond i-a aplicat inculpatului, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, o pedeapsă neprevăzută de legea penală, motiv din care sentința urma a fi casată în partea respectivă.

Astfel, menționând ținerea în cont a faptului că inculpatul s-a eschivat de a se prezenta la ședințele de judecată, că personalitatea inculpatului ridică întrebări serioase privind comportamentul său antisocial, că inculpatul este incapabil de a adopta un comportament moral acceptat de societate, precum și faptul că careva temeiuri de a aplica o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege nu s-au stabilit, instanța de apel a conchis că inculpatului urmează a-i fi stabilită, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare, pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 1 an, pedeapsă care în opinia instanței de apel este corectă, legală, echitabilă și aptă să atingă scopul pedepsei penale, stabilit la art. 61 Cod penal.

Cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, instanța de apel a considerat-o just individualizată de către instanța de fond, în această parte lipsind careva temeiuri de casare a sentinței, or solicitarea acuzării în partea dată, în raport cu fapta săvârșită și personalitatea inculpatului, este prea aspră.

Astfel, reieșind din noua pedeapsă stabilită inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, instanța de apel a conchis asupra aplicării prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni și prin cumul parțial al pedepselor aplicate, stabilindu-i definitiv inculpatului pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către inculpatul Cheptene Ion, la 26 decembrie 2016 (prin poștă), care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală, a solicitat repunerea în termen a recursului, casarea acestora și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond.

În motivarea cererii depuse, recurentul invocă următoarele:

- cu sentința și decizia a făcut cunoștință la 02.12.2016, prin intermediul avocatului Kușnir M.;

- nu a cunoscut despre petrecerea ședințelor de judecată în instanța de fond și apel, deoarece din 14.05.2014 este plecat în Polonia, unde se află și în prezent, nu a cunoscut despre faptul că în privința sa au fost adoptate hotărâri judecătorești, precum și nu cunoștea dreptul de a ataca hotărârile judecătorești și termenul de atac;

- apărătorul desemnat din oficiu, care a fost prezent la pronunțarea sentinței, urma să o atace cu apel, însă a omis termenul de atac din motive necunoscute;

- instanța de apel eronat a concluzionat că nu au fost prezentate careva motive întemeiate privind omiterea termenului de exercitare a căii de atac apelul, urmând să ia în considerație faptul că la judecarea apelului în sensul agravării situației inculpatului, ultimul urma a fi audiat în mod obligatoriu; astfel, recurentul consideră că i-a fost lezat dreptul la apărare, fiind încălcat principiul contradictorialității în procesul penal;

- acțiunile sale, încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, urmează a fi reîncadrate în prevederile art. 190 alin. (1) Cod penal, deoarece la momentul săvârșirii faptei (26.11.2013) mărimea prejudiciului cauzat nu depășea 140 unități convenționale; acest prejudiciu nu este unul considerabil pentru partea vătămată, or la 02.12.2016 recurentul a încheiat un acord de împăcare cu SRL „Tehno Exclusiv”, restituind integral prejudiciul cauzat, iar partea vătămată a declarat că prejudiciul cauzat de inculpat nu este unul considerabil; totodată, noua lege penală prevede o pedeapsă mai ușoară, având efect retroactiv în temeiul art. 10 Cod penal, reîncadrarea juridică a faptei săvârșite de inculpat fiind necesară;

- urmează a se ține cont de cererea privind aplicarea amnistiei, or infracțiunea săvârșită nu cade sub incidența art. 10 al legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016, în vigoare din 09.09.2016.

6. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, pe care îl consideră vădit neîntemeiat. Astfel, procurorul consideră că argumentul privind necesitatea reaprecierii probelor nu constituie temei pentru recurs, la examinarea cauzei în instanța de apel s-a dat eficiență prevederilor art. art. 26, 27, 93-101 Cod de procedură penală și în baza probelor administrate just s-a reținut starea de fapt și de drept pe cauză, acțiunile inculpatului fiind just încadrate juridic.

Procurorul menționează că prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30.09.2014 (f.d. 155), inculpatul a fost anunțat în căutare și cauza a fost examinată în lipsa sa. Inculpatul cunoștea despre examinarea dosarului penal și despre aplicarea măsurii preventive – arestul la domiciliu, stabilită prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26.03.2014 (f.d. 121), însă încălcând cele stabilite în privința lui, la 14.05.2014, a părăsit teritoriul țării (f.d. 152).

Suplimentar, procurorul a indicat că partea vătămată, în ședința de judecată în apel, a declarat că susține declarațiile anterioare privitor la faptul cauzării unui prejudiciu considerabil, fapt confirmat prin cererea înaintată organului de urmărire penală (f.d. 5, 214).

7. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, inculpatul consideră că i-a fost lezat dreptul la apărare, fiind încălcat principiul contradictorialității în procesul penal, deoarece instanța de apel eronat a concluzionat că nu au fost prezentate careva motive întemeiate privind omiterea termenului de exercitare a căii de atac apelul, urmând să ia în considerație faptul că la judecarea apelului în sensul agravării situației inculpatului, ultimul urma a fi audiat în mod obligatoriu. În acest context, recurentul a invocat solicitarea de repunere în termenul de declarare a recursului, motive pe care Colegiul penal le apreciază ca neîntemeiate.

Astfel, Colegiul penal constată că inculpatul, fiind citat pentru ședința de judecată în fond din 30.09.2014 (f.d. 150), nu s-a prezentat la ședința respectivă (f.d. 153), la materialele cauzei fiind prezentă informația că a părăsit teritoriul țării (f.d. 151 verso, f.d. 152). Ulterior, s-a dispus anunțarea în căutare a inculpatului (f.d. 155 verso), cu pornirea dosarului de căutare (f.d. 158).

În același context, Colegiul penal constată că inculpatul nu s-a prezentat la ședințele din 04.11.2014 (f.d. 160), 05.03.2015 (f.d. 175), 06.05.2015 (f.d. 176), 12.06.2015 (f.d. 179), la ultima ședință fiind considerată posibilă examinarea cauzei în lipsa sa. În cadrul acestei ședințe de judecată s-a anunțat întrerupere pentru data de 19.06.2015, ședință la care inculpatul la fel nu s-a prezentat, având loc deliberarea în absența sa (f.d. 179).

Deja la etapa judecării apelului, inculpatul a fost citat pentru ședința de judecată în apel din 21.10.2015 (f.d. 210), pe care nu a semnat-o.

În plenitudinea circumstanțelor enunțate, Colegiul penal constată că instanța de apel, în ședința din 21.10.2015, audiind opinia participanților, just a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatului (f.d. 216), în aceeași zi având loc pronunțarea dispozitivului în prezența avocatului, care reprezenta interesele inculpatului (f.d. 218).

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit va respinge criticile recurentului, privind existența temeiurilor pentru recurs, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 5) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit va respinge argumentele recurentului privind necesitatea recalificării acțiunilor sale de la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la art. 190 alin. (1) Cod penal, reieșind din faptul că partea vătămată nu are careva pretenții față de acesta, prejudiciul cauzat nefiind unul considerabil și fiind deja restituit. Cu referire la argumentul respectiv, Colegiul penal reține că semnătura de pe acordul de împăcare între partea vătămată și inculpat, prin care s-a indicat că aceștia s-au împăcat și prejudiciul a fost recuperat, nu a fost legalizată în modul prevăzut de legislația în vigoare. Din acest considerent, Colegiul penal nu va accepta poziția recurentului, prin care indică și demonstrează faptul că a recuperat prejudiciul cauzat, or acordul și poziția părții vătămate, în partea respectivă, nu produc efecte juridice din considerentul anterior enunțat.

Din aceleași motive, Colegiul penal lărgit va respinge solicitarea inculpatului de aplicare a actului de amnistie în privința sa, din următoarele motive: 1) semnătura reprezentantului părții vătămate nu a fost legalizată în modul prevăzut de lege, ceea ce indică asupra faptului că restituirea prejudiciului în cauză nu a fost probată în mod corespunzător; în acest context,

omisiunea reparării integrale a prejudiciului reprezintă o interdicție de aplicare a actului de amnistie, conform art. 10 alin. (1) pct. k) al legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016; 2) potrivit art. 2 alin. (2) al legii menționate, *încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate*, acord care trebuie exteriorizat printr-o cerere distinctă, pe care Colegiul penal lărgit nu o regăsește la materialele cauzei.

Astfel, apreciind că temeiurile pentru recurs, invocate de recurent, nu și-au găsit confirmare, reieșind din netemeinicia altor motive invocate în recurs, din faptul că nu s-au identificat alte erori de drept care să impună necesitatea casării hotărârilor judecătorești atacate, Colegiul penal lărgit conchide asupra necesității respingerii recursului ordinar declarat, ca inadmisibil, cu menținerea deciziei instanței de apel.

8. În conformitate cu art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul *Cheptene Ion XXX*, în propria cauză penală, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2015.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 mai 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Nadejda Toma